

УДК 658.589.05

Янковець Тетяна Миколаївна
Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ

ЗДІЙСНЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ З МЕТОЮ ПІДВИЩЕННЯ ЇХ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

В сучасних умовах жорсткої зростаючої конкуренції успіх підприємства значною мірою залежить від здійснення ним інноваційної діяльності. Сьогодні без цього неможливо утримуватися у довгостроковій перспективі на ринку та ефективно розвиватися.

В Україні працюють як великі й середні, так і малі підприємства легкої промисловості. До останнього часу великі й середні підприємства працювали, в-основному, на умовах «давальницької сировини». Використання цієї схеми дозволяє забезпечити завантаження виробничих потужностей, а також надає можливість стабільно виплачувати заробітну плату. При цьому співпраця із закордонними спеціалістами сприяє набуттю досвіду щодо виробництва якісної та конкурентоспроможної продукції. Однак, виробництво за толінговими схемами не дає можливості підприємствам розвиватися, тому що існує залежність від жорстких умов замовників. Великі обсяги замовлень були обумовлені низькою заробітною платою вітчизняних робітників. Сьогодні намітилась негативна тенденція до переносу виробництва у Китай, Таїланд, країни Середньої Азії з подальшим імпортом готової продукції до України [1]. В цих країнах є власні дешеві засоби виробництва, а також робоча сила, дешевша, ніж вітчизняна. За толінговими схемами стали замовляти більш трудомістку продукцію з меншою кінцевою вартістю, що аж ніяк не сприяє розвиткові підприємства у довгостроковій перспективі.

На внутрішньому ринку працюють малі підприємства, які є більш гнучкішими та швидше реагують на зміни зовнішніх умов ведення бізнесу. Але внутрішній ринок заповнений дешевою та не завжди якісною продукцією іноземних виробників, попит на яку спирається виключно на низьку платоспроможність населення. При цьому собівартість вітчизняної продукції легкої промисловості залишається високою, що не дає можливості конкурувати за цінами.

Окреслені проблеми підприємств легкої промисловості можливо вирішити, якщо держава від деклараційних заяв щодо пріоритетності

розвитку галузі перейде до здійснення конкретних протекціоністських заходів, а саме:

- максимальне обмеження імпорту продукції легкої промисловості, що захистить вітчизняного товаровиробника від недобросовісної конкуренції;
- податкові преференції для підприємств галузі;
- сприяння зростанню інвестицій у легку промисловість та суміжні галузі (аграрно-промисловий комплекс, хімічна промисловість, машинобудування);
- підтримання розвитку галузевої науки;
- збалансування методів державної підтримки інноваційної діяльності підприємств легкої промисловості тощо.

Метою інноваційної діяльності підприємства є випуск на ринок нової (або удосконаленої) конкурентоспроможної продукції, що в кінцевому підсумку має підвищувати його прибутковість. Це, в свою чергу, сприяє розвитку підприємства у довгостроковій перспективі.

Великі та середні підприємства легкої промисловості в Україні функціонують у формі акціонерних товариств, малі підприємства – зазвичай у формі товариств з обмеженою відповідальністю.

Акціонерним товариствам присутній унікальний спосіб залучення коштів через випуск і реалізацію інструментів власності (акцій, облігацій). З позиції можливостей розвитку підприємства у довгостроковій перспективі – це найдосконаліша організаційно-правова форма виробничо-господарської діяльності. Але через нерозвиненість фондового ринку всі переваги цієї форми організації діяльності підприємства не використовуються.

Підприємствам легкої промисловості, незалежно від розміру й організаційно-правової форми існування, не вистачає ефективного власника. Тобто, управлінці не в достатній мірі володіють знаннями та досвідом щодо стратегічного управління. Ця система управління підприємством в умовах постійних змін у зовнішньому середовищі на сьогоднішній день є, на наш погляд, безальтернативною.

Інноваційна діяльність розглядається нами як основа безперервних якісних та структурних змін виробничо-господарської діяльності, що дозволяє досягати стратегічної мети в системі стратегічного управління підприємством. Інноваційність має охоплювати всі функціональні відділи та всі рівні управління (табл. 1).

Таблиця 1. Організація та управління інноваційною діяльністю (опрацьовано на підставі [2])

Рівень менеджерів (рівень управління)	Якими знаннями та вміннями мають володіти менеджери	Завдання менеджерів (або виконувані функції)
Вища ланка (стратегічний менеджмент)	У галузях економіки, інноватики, сучасними інформаційними та комунікаційними технологіями	Визначають перспективні напрями розвитку бізнесу, ставлять стратегічні цілі, окреслюють коло інновацій, що можуть бути використані для реалізації цілей
Середня ланка (менеджмент, управління персоналом)	Вміння консолідувати персонал для досягнення рішень керівництва, консолідувати й організувати роботу згідно з поставленими завданнями, створити відповідний психологічний клімат у колективі, сформувати систему мотивації	Керують втіленням у життя інноваційних рішень керівництва
Високкокваліфіковані спеціалісти (технологи, конструктори, маркетологи, економісти, фінансисти)	Технологічне проектування та конструювання новацій, забезпечення фінансами НДДКР, калькулювання витрат ресурсів, цінове проектування, просування товару на ринок тощо	Виконання специфічних функцій

Чим більше працівників підприємства долучається до творчого процесу оновлення та постійного покращення продукції та процесів, тим більшу стійкість та адаптивність має підприємство до змін навколишнього середовища, тим вагомішою є віддача від реалізації інновацій завдяки скороченню термінів їх упровадження.

Здійснення інноваційної діяльності вітчизняними підприємствами легкої промисловості має сприяти підвищенню їх конкурентоспроможності та розвитку у довгостроковій перспективі.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Ю. Медведєв. Показники роботи легкої промисловості України (за січень-вересень 2007 р. // Легка промисловість, № 3, 2007. – с.3-4.
2. Стадник В. В., Йохна М. А. Інноваційний менеджмент: Навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2006. – 464 с.